

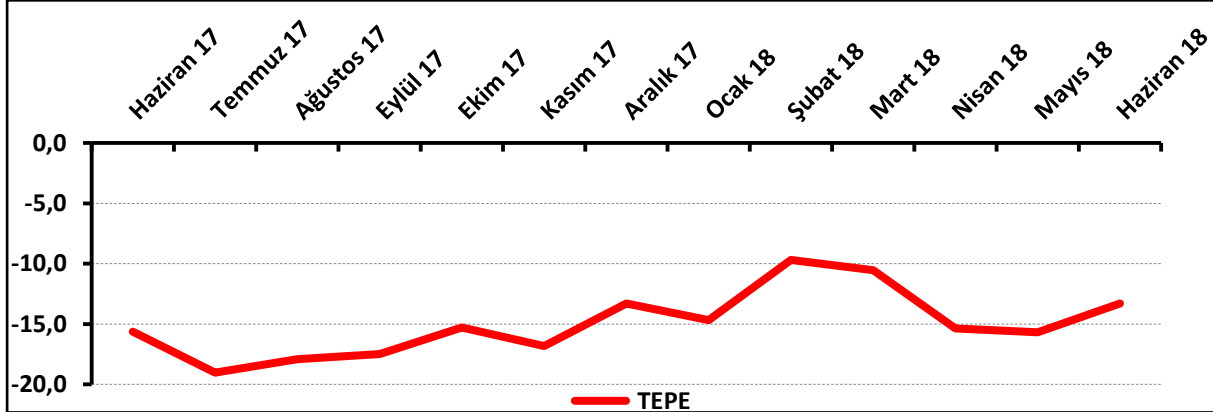
PERAKENDEDE İŞLER TOPARLANIRKEN GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLER ARTTI

2017 yılının ilk yarısını -17,6 puan ile sonlandıran perakende güveni, 2018 yılının ilk yarısını -13,2 puan ile sonlandırarak geçen yılın ilk yarısına göre artış gösterdi. Endeks, bir önceki aya göre 2,4 puan; bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 2,3 puanlık bir yükseliş kaydetti. Perakende güveninin geçen aya ve geçen yıla göre artışında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerindeki yükseliş etkili oldu. Önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış ve istihdam beklentileri hem Haziran 2017'ye hem de Mayıs 2018'e göre arttı. "Mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri" sektörü, Haziran ayında perakende güveninde en çok artış gösteren sektör oldu. AB-28 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında Türkiye geçen yıla göre daha iyi performans sergiledi.

Perakende güveni geçen aya ve geçen yıla kıyasla arttı

Haziran¹ ayında -13,3 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 2,3 puan, geçen aya göre ise 2,4 puan arttı. TEPE değerinin geçen yıla göre artmasında geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki iyileşme etkili oldu.

Şekil-1. TEPE (Haziran 2017 – Haziran 2018)²

Tablo-1. TEPE, Aylık Seri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2016	1,6	-7,5	-11,5	-4,7	-10,2	-12,2	-11,3	-8,0	-11,0	-16,2	-16,3	-16,7
2017	-15,6	-24,9	-16,7	-18,3	-14,5	-15,6	-19,0	-17,9	-17,5	-15,3	-16,8	-13,3
2018	-14,7	-9,7	-10,5	-15,4	-15,7	-13,3						

¹ TEPE Haziran 2018 anketleri 12-22 Haziran tarihleri arasında yapılmıştır.

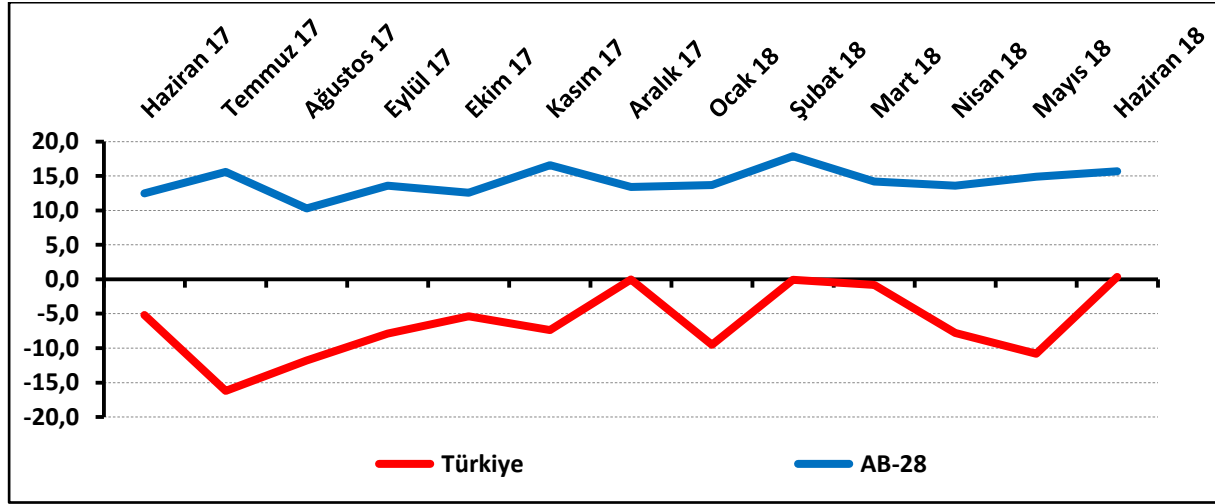
² Bültendeki tablolar ve grafikler -aksi belirtilmediği- sürece mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Perakendecilerin satış beklentileri geçen aya ve geçen yıla göre arttı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Haziran 2018’de 0,3 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 11,1 puan; bir önceki yılın aynı ayına göre ise 5,5 puan arttı.

Haziran 2018’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 33,8’i önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 28,4’ü işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 37,8 oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Haziran 2017 – Haziran 2018)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

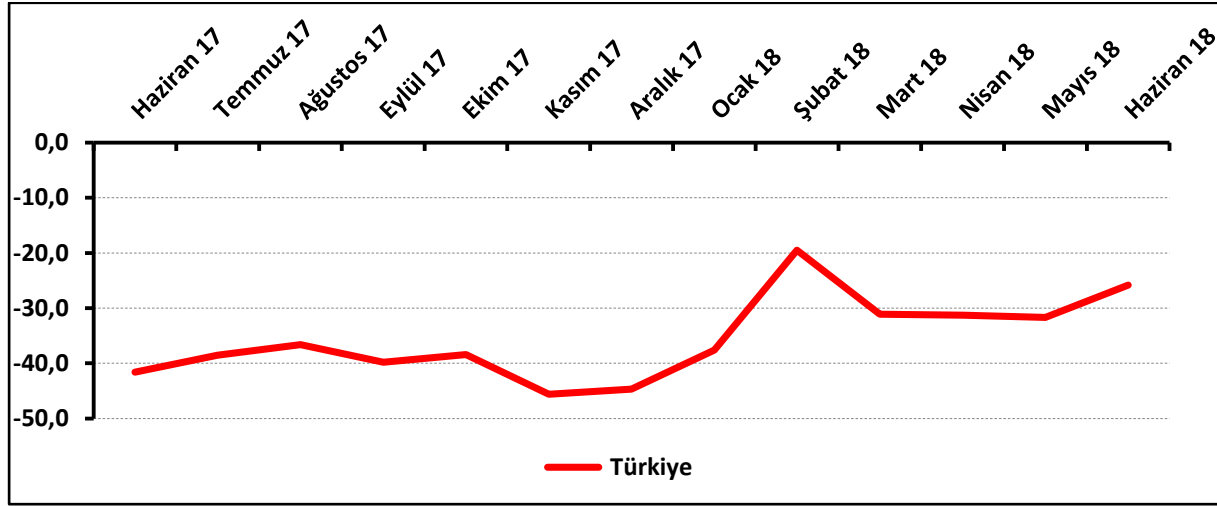
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2016	16,6	-0,1	-2,2	11,0	4,2	1,2	-1,0	10,8	1,1	-7,5	-3,6	-13,8
2017	-6,5	-43,0	-12,2	-13,9	-5,6	-5,2	-16,2	-11,8	-7,9	-5,4	-7,4	0,0
2018	-9,5	-0,1	-0,8	-7,8	-10,8	0,3						

İşlerin durumu geçen yılın aynı dönemine göre iyileşti

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu, Haziran 2018’de -25,8 puan değerini alarak, Mayıs 2018’e göre 5,9 puan; Haziran 2017’ye göre 15,8 puan arttı.

Haziran 2018’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 18,3’ü geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 44,2 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise, yüzde 37,5 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Haziran 2017 – Haziran 2018)

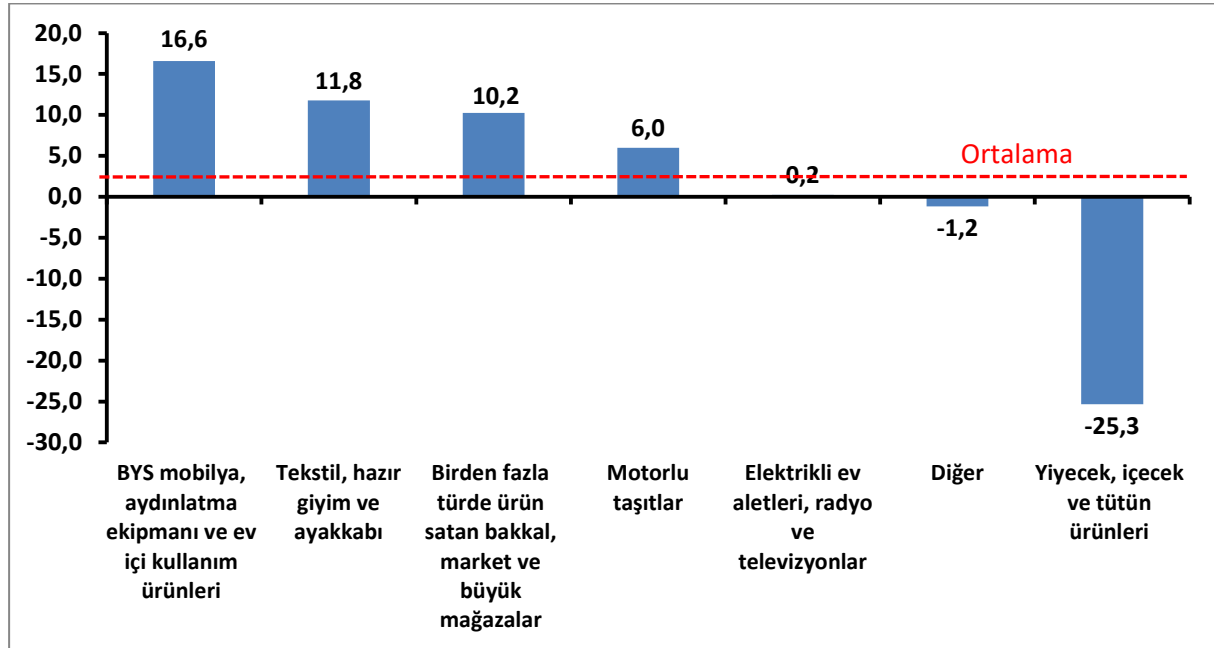
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2016	-21,2	-32,6	-31,3	-13,6	-27,6	-35,2	-22,8	-27,5	-37,5	-42,7	-45,3	-49,6
2017	-43,3	-36,3	-41,3	-38,6	-39,4	-41,6	-38,5	-36,6	-39,8	-38,4	-45,6	-44,7
2018	-37,6	-19,5	-31,1	-31,3	-31,7	-25,8						

Perakende güveni en fazla artan sektör “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” oldu

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Haziran 2018’de, geçen yılın aynı dönemine göre “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri”, “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar”, “motorlu taşıtlar” ve “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektörlerinde artış; “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)” ve “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” sektörlerinde azalış gözlemlendi. “Mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri”, “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” ve “motorlu taşıtlar” sektörlerindeki artış ortalamasının üzerinde gerçekleşti. “Yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” sektörü perakende güveninde en fazla düşüşü sergileyen sektör oldu.

Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Haziran 2018’de geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakendede işler toparlandı

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Haziran 2018’de, “geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu”, “önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış ve istihdam beklentileri” ve “işlerin geçen yıla göre durumu” göstergeleri hem Haziran 2017’ye hem de Mayıs 2018’e göre arttı. “Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentileri” ve “gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi” göstergeleri Haziran 2017’ye göre artış, Mayıs 2018’e göre azalış gösterdi.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 06/2017	Endeks 05/2018	Endeks 06/2018	Bir önceki aya göre değişim 06/2018	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 06/2018
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-52,6	-49,7	-45,2	4,5	7,4
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ³	10,9	13,4	5,0	-8,4	-5,9
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-16,6	-20,3	-14,3	6,0	2,3
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-5,2	-10,8	0,3	11,1	5,5
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-0,7	0,5	0,8	0,3	1,5
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	22,5	49,6	47,9	-1,7	25,4
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-41,6	-31,7	-25,8	5,9	15,8
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	0,3	2,2	1,2	-1,0	0,9

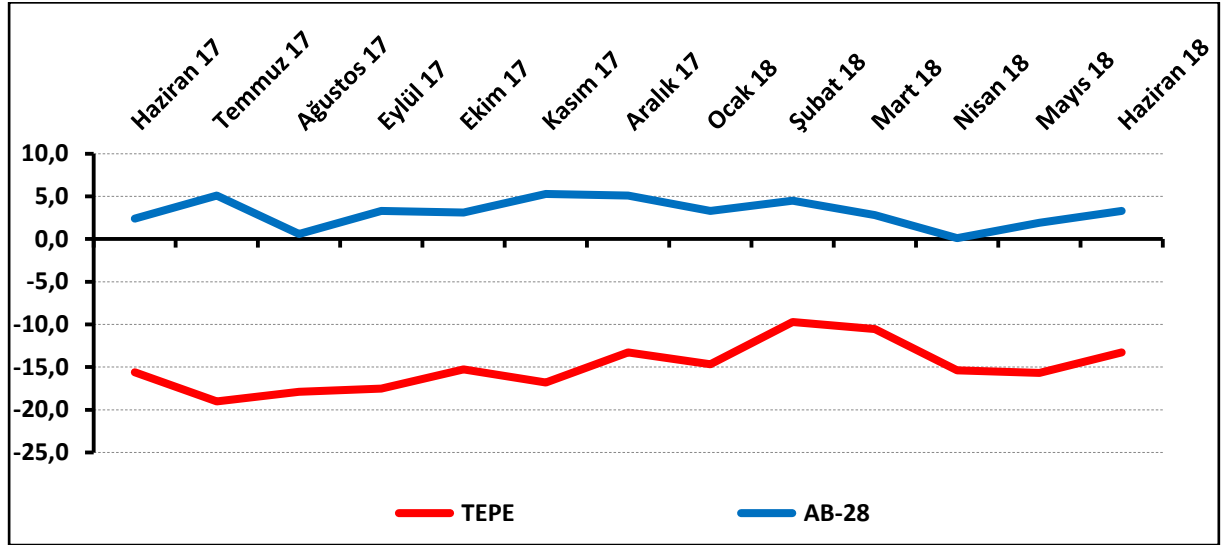
³ Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4’deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB’de perakende güveni geçen yıla ve geçen aya kıyasla arttı

AB-28 Perakende Güven Endeksi, Haziran 2018’de 3,3 puan değerini aldı. AB-28’de perakende güveni bir önceki aya göre 1,4 puan, geçen yılın aynı dönemine göre 0,9 puan arttı. Türkiye, geçen yılın aynı dönemine kıyasla AB-28 ve Euro Bölgesi’nden daha iyi performans sergiledi.

Şekil-5. TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Haziran 2017 – Haziran 2018)

Tablo-5. AB-28

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2016	4,1	4,1	3,9	1,5	2,2	1,1	0,7	-0,6	0,8	0,7	4,0	3,8
2017	2,0	2,2	3,6	4,4	1,9	2,4	5,1	0,6	3,3	3,1	5,3	5,1
2018	3,3	4,5	2,8	0,1	1,9	3,3						

Perakende güveninde Türkiye, geçen yıla göre değişimde AB-28 ve Euro Bölgesi'nden daha iyi performans sergiledi

AB-28 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında İngiltere, Haziran ayında geçen yıla göre en fazla artış yaşayan ülke oldu. İngiltere'yi; Finlandiya ve Danimarka takip etti. Endeks değeri geçen yıla göre en fazla düşen ülkeler ise sırasıyla Slovenya, Belçika ve Hollanda oldu. Bir önceki aya göre en fazla artış Slovenya'da yaşandı. Perakende Güven Endeksinde, Haziran 2017'ye göre değişim AB-28'de 0,9 puan, Euro Bölgesi'nde -2,1 puan oldu. Mayıs 2018'e göre değişim incelendiğinde ise Türkiye'nin, AB-28 ve Euro Bölgesi'nden daha iyi performans sergilediği görüldü.

Tablo-6. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Haziran 2017 ve Mayıs 2018'e göre)

Ülkeler*	Haziran 2017'ye göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)**	Mayıs 2018'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
İngiltere	12,5	7,4
Finlandiya	10,8	-3,7
Danimarka	8,9	5,0
Slovakya	8,6	0,7
Karadağ	6,9	1,9
Litvanya	6,6	-0,6
Yunanistan	6,0	-3,8
Hırvatistan	5,5	1,6
Malta	4,7	-9,9
Letonya	3,7	0,4
Çek Cumhuriyeti	3,6	-0,8
Macaristan	2,6	2,8
Türkiye	2,3	2,4
Bulgaristan	1,8	0,3
AB-28	0,9	1,4
Fransa	0,9	2,2
İsveç	0,8	2,5
Portekiz	0,3	-0,8
Polonya	0,0	0,7
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	-0,7	-3,8
Sırbistan	-1,9	-2,4
Euro Bölgesi-19	-2,1	0,1
Romanya	-2,2	-6,2
İspanya	-2,4	2,6
Makedonya Cumhuriyeti	-2,6	-10,9
İtalya	-3,0	2,9
Estonya	-3,7	-0,1
Avusturya	-3,8	1,4
Almanya	-4,2	-3,6
Hollanda	-4,5	0,1
Belçika	-8,9	-0,6
Slovenya	-9,4	15,9

*Eurostat tarafından Temmuz 2017'den itibaren Makedonya, Karadağ ve Sırbistan da ülke verilerine eklenmiştir.

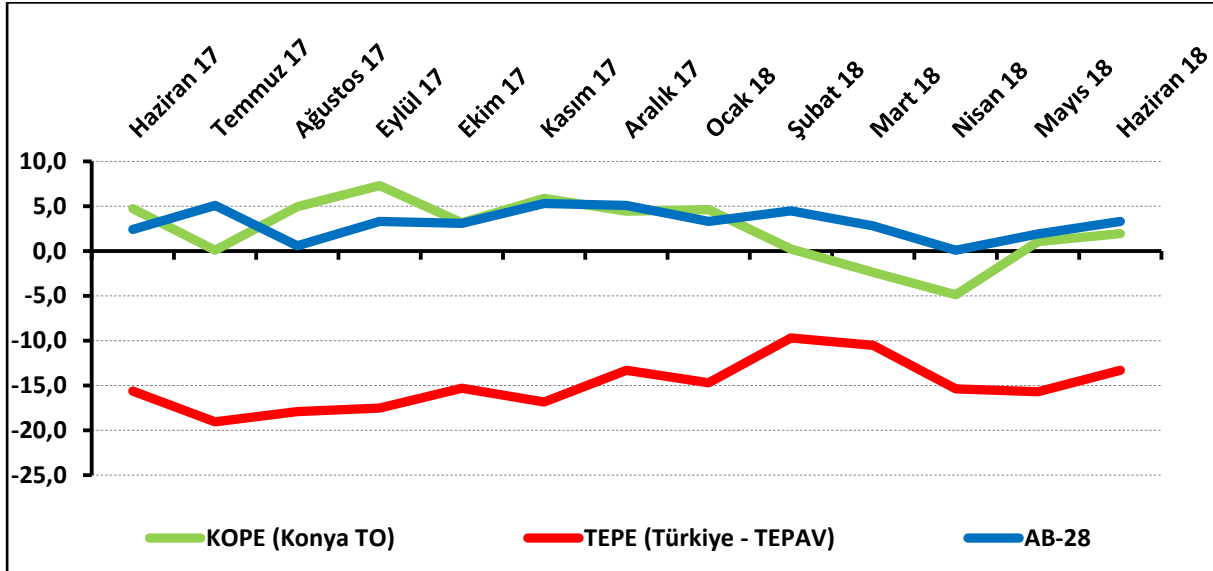
**Sıralama Haziran 2017 değişimine göre yapılmıştır.

Konya'da perakende güveni Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında, Şubat 2012'den bu yana Konya'da faaliyet gösteren 300 perakendeci ile her ay yüz yüze anketler yapıyor.

Haziran ayında TEPE, -13,3 puan değerini alırken KOPE 2,0 puan değerini aldı. KOPE, geçen yılın aynı dönemine göre 2,7 puan azalırken; TEPE 2,3 puan arttı. KOPE değeri bir önceki aya göre ise 1 puan arttı. Konya perakendesi, haziran ayında Türkiye genelinden daha iyi; AB-28'den daha kötü performans sergiledi.

Şekil-6. KOPE, TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Haziran 2017 – Haziran 2018)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2016	1,8	-1,8	-3,9	-1,5	-2,1	-2,7	-1,7	2,4	-1,1	0,1	-4,4	-6,7
2017	-7,7	-4,1	-0,6	-1,7	1,3	4,7	0,1	4,9	7,3	3,2	5,9	4,4
2018	4,6	0,2	-2,4	-4,9	1,0	2,0						